

Daugybė priežasčių trukdo užtikrinti lyčių lygybę darbo rinkoje: geopolitiniai, ekonominiai sukrėtimai, o pandemijos padariniai šį progresą dar labiau pristabdė. Europoje pagal moterų lygybę darbo rinkoje esame septinti, rodo Pasaulio ekonomikos forumo ataskaita. Tai itin aukštas įvertinimas Lietuvai.

„Mūsų šalies moterys pakankamai aktyvios darbo rinkoje, net ankstesnių krizių laikais jų nedarbas buvo gerokai mažesnis nei vyrų. Džiugina, kad pasaulio ir Europos kontekste esame aukštoje pozicijoje, o moterų diskriminacijos apraiškų ir segregacijos lyčių pagrindu darbo rinkoje vis mažiau. Visgi šiuo metu padidėjusį jų skaičių vertinu kaip susiklosčiusių objektyvių aplinkybių priežastis. Viena jų – darbo paieškas mūsų šalyje pradėjo karo pabėgėliai, kurių didžiąją daugumą sudaro moterys“, – aiškino Užimtumo tarnybos direktorė Inga Balnanosienė.

Dabartinė situacija darbo rinkoje rodo, kad oficialiai jų nedirba daugiau nei vyrų – Užimtumo tarnyboje rugsėjo 1 d buvo registruota 53,1 proc. darbo ieškančių moterų ir 46,9 proc. vyrų. Pernai šis santykis buvo beveik lygus – atitinkamai 50,8 proc. ir 49,2 proc.

I. Balnanosienės teigimu, visgi pirmiausia atotrūkį tarp nedirbančių klientų moterų nenaudai padidino pandemija – daugiausiai dirbančios paslaugų srityje, labiau besirūpinančios šeima ir vaikais turėjo pristabdyti aktyvią veiklą. Jų padėtis tapo mažiau stabili, kai tuo tarpu vyrų padėtis darbo rinkoje tapo palankesnė dėl jų mažiau feminizuotų profesijų.

Metų pradžioje klientų struktūra pagal lytį buvo apylygė – 49,6 proc. moterų ir 50,4 proc. vyrų. Nuo vasario 24 dienos atvykusiems karo pabėgėliams iš Ukrainos pradėjus darbo paieškas, klientų struktūra pasikeitė iš esmės. Moterys gegužės 1 d. jau sudarė 51,6 proc. Tačiau per metus fiksuotas teigiamas pokytis – moterų registruotas nedarbas sumažėjo 3,5 proc. punkto nuo 12,6 proc. iki 9,1 proc.

Užimtumo tarnyboje dažniausiai registruojasi vyresnio amžiaus ir turinčios vidurinį išsilavinimą klientės. Jaunų nedirbančių moterų iki 29 metų taip pat daugiau (53 proc.). Nuo didmiesčių nutolusiuose regionuose darbo neturinčių moterų gerokai daugiau: Akmenės rajone (15,9 proc.), Kalvarijoje (14,7 proc.), Visagine (12,8 proc.), Kazlų Rūdoje (12,3 proc.) ir Mažeikių rajone (12,1 proc.). Mažiausias kurortų zonoje – Neringoje (2,8 proc.), Birštone (4,5 proc.), Kretingos (5 proc.) ir Klaipėdos rajonuose (5,3 proc.).

Ilgalaikio nedarbo problema vėlgi ryškesnė tarp moterų – jos sudaro didesnę dalį (51,9 proc.) nei vyrai. Ypač išsiskiria Mažeikių rajono savivaldybė, kur ilgai nedirbančių moterų yra net 69,7 proc. Panaši situacija Visagine – 65,1 proc. ir Kelmės rajone – 63,7 proc. Priešingai – Molėtuose, kur tarp ilgalaikių bedarbių dominuoja vyrai (62,5 proc.), Neringoje

(61,5 proc.) ir Švenčionių rajone (60,1 proc.).

Anot I. Balnanosienės, paspartinti procesus gali moterų ryžtas keisti profesiją: „Augant inžinerinių ir technologinių specialybių paklausai, šią sritį atranda ir moterys. Parama mokymuisi buvo suteikta ne vienai IT specialistei ar vilkiko vairuotojai. Rinkdamasis profesiją žmogus turi įvertinti jos perspektyvas, o ne stereotipinį taikymą vienai ar kitai lyčiai“.

Šiomet Užimtumo tarnybos klientės moterys sudarė 56 proc. paramos mokymuisi priemonių dalyvių. Paklausiausia tarp jų išlieka socialinio darbuotojo padėjėjo mokymosi programa. Moterys tradiciškai aktyviau dirba savarankiškai – rugpjūtį jos sudarė 59,7 proc. dirbančiųjų su verslo liudijimais.

